

Jugoslavija na pariški dekorativni razstavi

Pročelje našega paviljona. Portal je iz slavonskega lesa, zamislil ga je arhitekt S. Hribar, izrezljal pa kipar Braniš. Rezbarije so napravljene v narodnem slogu, les je temno pobarvan, le srednji steber, ki deli obe polovici, je svetlejši. Freska nad portalom v opekasto-rdečkasti barvi je delo slikarja Jose Kljakovića.

Boljšje pozno kakor nikoli!

Tega pravila se je očitno držal SHS oddelek na mednarodni razstavi dekorativnih umetnosti v Parizu. Šele pred par dnevi smo prejeli njegov katalog, lepo opremljen, tiskan in vezan. Prej nego preidemo k njemu, izpregovorimo nekaj besed o prireditvi sami. Projektirana je bila že pred vojno. Prvič so jo preložili, drugič so jo morali odgoditi. Njena potrebnost se je v zadnjih letih čedalje večala. Francija, ki je pred vojno zalagala svetovni trg s svojimi izdelki na debelo, je prišla po vojni ob večino svojih inozemskih odjemalcev. Narodi so se začeli osamosvajati in producirati sami kar so potrebovali za vsakdanje življenje. Nemčija pa se je držala ob strani in je kazala svojo mržnjo napram Franciji tudi pri nakupovanju drobnega blaga.

Pred vojno je izvažala Francija letno nad 1.500.000 metrskih stotov pohištva. Zdaj ga izvažata komaj eno petino te teže. Gospodarski razlogi so torej bili, ki so Francijo v prvi vrsti silili pokazati, kaj premore njena industrija po vojni. A da ne bo izgledala prireditelj samofrancoska, so bili povabljeni na razstavo tudi drugi narodi. Odzvali so se v velikem številu; samo Nemčija je ostala doma ter hotela pokazati, da še ne misli opustiti svojega sovraštva na gospodarskem polju.

«L'Exposition internationale des Arts decoratifs» obsega 150 paviljonov. Ti zavzemajo okoli 30 hektarjev prostora. Razstave se udeležuje 31 narodov, med temi jih je dvajset z lastnimi zgradbami. Velikih vhodov je petnajst. Glavni vhod na razstavnim prostor je med Veliko in Malo palačo. Od tam se vale čez most Aleksandra III. na Esplanado Invalidov neprestano reke obiskovalcev.

Razstava ima svojo ofenzivno tendenco. Pokazati hoče nov umetniški slog, ki odgovarja današnjemu času. Značaj prireditve je točno obeležen v francoskem statutu razstave, ki pravi: «Da dosežejo proizvodi svoj namen, je neobhodno potrebno, da se razstavijo tako kakor se uporabljajo v življenju».

Cours de Reine, Quai d'Orsay ob Seini in Esplanade des Invalides so izpremenjeni v celo mesto veličastnih zgradb, ki se temeljito razlikujejo po zunanjem videzu in notranji opremitvi.

Jugoslovanski paviljon stoji na šetališču Cours de la Reine pred vodom v levi trakt Velike palače. Na zapadni strani je videti paviljon Španije, na vzhodu pa paviljon Rusije. Na drugi strani šetališča ob Seini so postavljeni paviljoni Švice, Grške, Danske in Turčije, ob mostu Aleksandra III. pa stoji paviljon Italije in Anglije. Na levi strani mostu med Malo palačo in Seino je skupina paviljonov raznih narodov. Tu stoji zgradba češkoslovaške države, avstrijske republike in belgijske kraljevine. Francija s kolonijami, Japonska, Kina ter Indija imajo prostor na Esplanadi Invalidov.

Naša država prvotno ni imela name-
na udeležiti se pariške razstave. Šele dva meseca pred otvoritvijo je padla odločitev, da je vendarle treba iti v Pariz in stopiti pred svet. Ministrstvo za

trgovino in industrijo je takrat osnovalo centralni odbor v Beogradu in podobore v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Odbori so začeli zbirati gradivo in so razmeroma v kratkem času izvršili svoje delo. Člani glavnega odbora so: univ. prof. Branko Tanazević iz Beograda, inšpektor ministrstva za trgovino in industrijo dr. D. Pantič, prof. Juvantič iz Ljubljane, inženjer Hoffmann iz Zagreba ter polkovnik Petrovič iz Beograda.

Beograjski centralni odbor je štel 9 članov pod predsedstvom S. Krpana, zagrebški 8 članov pod predsedstvom G. Huta, ljubljanski pet članov pod predsedstvom dr. Marna, sarajevski 9 članov pod vodstvom A. Boriča, splitski 10 članov pod predsedstvom dr. S. Boškovića. Ljubljanski odbor je bil sestavljen iz g. dr. Marna, prof. Grebenca, dr. Plešsa, Boža Račiča in slikarja Tratnika. Aranžma razstave je bil poverjen slikarju Tomislavu Krizmanu iz Zagreba, univ. prof. P. Balajeviću iz Beograda, dr. S. Boškoviču iz Splita, V. Čurčiču iz Sarajeva, prof. Grebencu iz Ljubljane, arhitektu Smilaniću iz Sarajeva, slikarju Stojanoviću iz Beograda, V. Tkaliću iz Zagreba, K. Tončiču iz Splita ter akad. slikarju Franu Tratniku iz Ljubljane. Poleg imenovanih gospodov sta sodelovala v posebnih odborih še dva Slovenca: režiser g. Osip Šest iz Ljubljane in slikar A. Trstenjak.

Formalna otvoritev razstave je bila dne 28. aprila, javnosti pa je bil dostop dovoljen šele pozneje ko so bila dela v glavnem dovršena. Otvoril je prireditelj osebno predsednik francoske republike g. Doumergue ob asistenci francoske vlade in zastopnikov tujih držav.

Naša država je zastopana na treh mestih. Poleg lastnega paviljona ima še prostor v Veliki palači ter na Esplanadi Invalidov. V samem paviljonu stoji sedemnajst omar. Načrt za paviljon je izdelal zagrebški arhitekt g. S. Hribar, portal je izvršil kipar Braniš, freske pa je oskrbel slikar Josu Kljaković. Notranjščino je uredil Tomislav Krizman, aranžma naše razstave. V prvem nadstropju jugoslovenskega paviljona visita slika kralja Aleksandra in kraljice Marije, slikar Becić pa je naslikal narodno kolo.

Katalog zaznamuje v paviljonu 311 razstavljenih predmetov. Razstavili so Slovenci: arhitekt Plečnik, brata France in Tone Kralj ter Božidar Jakac. Slednji je poslal v Pariz portretno risbo g. St. Vurnika in Gradnikova «Pisina».

V Veliki palači, kjer visi posnetek Meštrovičevega reliefa kralja Petra Osvoboditelja v Dubrovniku, je novih 324 predmetov. Tudi med temi razstavljalci srečamo nekaj naših imen: prof. Grebenca, Fr. Kralja, V. Kobala, I. Belina, Puškarsko šolo iz Kranja. Srednje tehnično šolo iz Ljubljane, Žensko strokovno šolo in Državni osrednji zavod za ženski domači obrt. Slednji je zastopan tudi v prostoru paviljona pod št. 214.

V Veliki palači je gledališki oddelek ter slovenska dekliška soba, katero je opremlila s pohištvo tvrdka Ahačič iz Ljubljane, z ostalimi predmeti pa: Državno osrednji zavod za ženski domači obrt, tvrdka M. Šarc, M. Aleševac in D.

Vahtar. — Tudi na Esplanadi Invalidov srečamo nekaj domačih znancev: arhitekta Vurnika, Dolinarja, Smidingerja, Grebenca, Kregarja, Fotografije, ki vise v teh prostorih, kažejo lepoto slovenske zemlje: naše planine, Blejsko in Bohinjsko jezero, Bled, Triglav in Jesenice.

Službeni katalog je opremljen z okusno vinjeto slikarja Stojanovića, ki je narisal star pergament z dvoglavim kraljevim orlom in s črkami v narodnem slogu. Sestavljen je točno in beleži poleg razstavljenih predmetov tudi imena avtorjev. Predgovor mu je napisal francoski publicist Gabriel Millet v izbranih besedah. S par potezami je označil preteklost srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda ter njihovo karakteristiko.

O naši razstavi so poročali razni svetovni listi. Omenjamo samo francoska, angleška in španska glasila: Journal des Debats, Peuple, Figaro, L'Evenement, New-York-Herald, Matin, Comodia, La Croix, Petit Journal, Paris-Midi, Echo de Paris, Bonsoir, L'Oeuvre, Excelsior, Herald de Madrid, L'Europe Nouvelle, Correspondence artistique, Illustration, Daily Mail, Liberté itd. itd.

Mednarodna dekorativna umetnost

Za dekorativno umetnost se že več stoletij smatra umetnost, ki ni niti arhitektura, niti slikarstvo, niti kiparstvo, marveč je to celokupna umetnost, katere namen je, okrasiti življenje. Danes prehajamo namreč v novo dobo, v kateri se emancipirane umetnosti vračajo k svoji primitivni enotnosti. Postale so si namreč sveste svoje socialne vloge. Kipar dela za arhitekta, slikarstvo postaja monumentalno: dekoraterji so v višji službi. Umetnost postaja to, kar je bila v času Partenona in katedral. Pridevek dekorativnosti, ki je bil nekoč poniževalen, je sedaj celo za slikarja in kiparja višek pohvale.

Tako razumevana dekorativna umetnost je v pravem pomenu besede izločbeni objekt pariške razstave. Tej so dali ime razstave «dekorativnih umetnosti», v množini, da pokažejo s tem njih različenost, med tem ko javlja priimek «industrijski» prihod masinizma.

Dekorativna umetnost obsega vse, od konstrukcij arhitektov, fresk slikarjev, reliefov kiparjev, pa do okrasov na steklu, mozaikov, izdelkov cizelerjev, mizarjev, tkalcev, keramistov, preprogarjev, kovačev, draguljarjev, čipkaric, vezilj, knjigarjev, tovarnarjev, inženjerjev, vrtnarjev.

Za razumevanje moderne industrijske dekorativne umetnosti občinstvo ne rabi drugega kot razumevanje življenja. Kajti življenje je spremenilo naše umetniško pojmovanje, kot je spremenilo naše eksistenčne pogoje. Iznajdbe so dale dandanašnji človeški družbi novo lice, ki ga je umetnost v službi industrije morala izraziti.

Zato šteje med sodobna umetniška dela tudi avion, lokomotiva ekspresnega vlaka, turbina, železen most, tovarna iz železobetona, velik kolodvor, avtomobil, olimpijski stadion, radio-aparat...

Kakšen upliv so imele na mlade danes te oblike, ki jih je ustvarila znanost? Navadile so jih na geometrijski pogled, ki nam ga nudijo stroji in precizijski instrumenti. Naše umetniško opazovanje se vrši pod enostavno, ločeno obliko, ki nima nikakega okrasa, a je solidna in v ravnotežju ter so nje-

ne proporcije ustaljene. Zato današnji rod vse spreminja: naslonjač, mizo, stol, svetilko, luster, vrata, okno, hišo, hotel, šolo, vodnjak, grob, gledališče, prodajalno, da celo cerkev, sploh vso dekorativno umetnost.

To je neizbežno kot življenje samo. Če greste danes na lov, tudi ne boste vzeli puške s kresilnim kamnom, zvečer vam ne sveti svetiljka z oljem in ne potujete tudi davno že več s poštnim vozom. Zakaj bi torej sedeli v naslonjaču Louisa XVI., ali se sprehajali po klasičnih stebriščih ali pa molili pod gotških obokom?

Življenje je nasilno spremenilo te stare dekoracije. In pariška razstava nima nobenega drugega namena, kot pokazati, kako daleč smo v realiziranju novega umetniškega okvira.

Pred 25 leti so oni, ki so danes že «starejši», mislili, da morejo naenkrat iznajti originalen modern stil in popolnoma ustvariti dekor modernega življenja. To je bilo ono, kar se splošno naziva «zmota l. 1900». Ta umetno ustvarjeni stil se ni mogel držati: bil je neploden ker ni imel življenja v sebi, izšel je namreč iz osebne fantazije nekaterih umetnikov in ostal brez vsake zveze z življenjem. Množica se je zato tudi obrnila proč od oblik, ki niso bile za njo ustvarjene.

Nova orientacija je pa čisto različna. Razstava nam daje za to številne vzglede, iz nje razvidimo, da smo prišli po prejšnji anarhiji do usmerjenih osnutkov: v arhitekturi do golih kubističnih oblik, v kiparstvu do točnih načrtov in poenostavljenih mas, v slikarstvu do ritma linij, dobro konstruiranih teles, in slednjič v industrijskih predmetih do lepo barvanih izdelkov, ki so tako v črti kakor v obliki zelo enostavni. To je duh, ki danes preveva novodobne dekorativne umetnosti.

Naš oddelek na pariški razstavi

Iz dobro poučenega vira se nam poroča:

Naša država se je odločila komaj 2 meseca pred otvoritvijo razstave v Parizu, da se je udeleži z raznimi izdelki dekorativne umetnosti in industrije. Program je bil zelo obširen in z ozirom na kratko dobo težko izvedljiv. Navzlic temu so agilni odbori zbrali precej gradiva za razstavo. Ljubljanski odbor je zbral sledeče reči: kompletno pohištvo, čipke in perilo za dekliško sobo, ki nosi na razstavi ime «Chambre slovene». Dalje je bilo precej čipkarskih izdelkov, ročna dela ženske obrtniške šole na Teh. srednji šoli v Ljubljani in razni šolski izdelki — geneze raznih tehnik Drž. osred. zavoda za ženski domači obrt, dalje preprosti keramični izdelki, rezbarije, izdelki puškarske šole v Kranju, garnitura pletenega pohištva «Pletarske zadruge iz Strnišča pri Ptuj», sportno in telovadno orodje, knjige in knjigoveški izdelki, kožnate kasete in skrinjice, gledališke makete in razne slike naših zgradb — kipov in končno predmeti našega domačega narodnega obrta.

Naše predmete je prevzela posebna komisija in vagon z natovorjeno robo je odpotoval iz Ljubljane na veliko nočno soboto...

Naš paviljon je jako ličen. Nad krasnim masivnim hrastovim portalom je naslikana freska slika Hrvat. slikarja Kljakovića. Notranja ureditev je prav

dobra in vzbuja splošno pozornost. Slikana stekla v oknih so prvovrstno delo in prav tako stenske freske. Predmeti po vitrinah vzbujajo splošno pozornost — kupci se oglašajo zelo pridno, ali na žalost predmeti niso na prodaj, kar znači veliko škodo za proizvajalce, ki bi sigurno dobili dovolj naročil. To znači, da se je na trgovsko stran gledalo premalo.

Poleg paviljona so naši prostori še v Grand Palaisu. Spodaj ima oddelek gledališka umetnost, dalje sta nameščeni tu dalmatinska in bosanska soba in 4 ali 5 predmetov Strojnih tovarn in livarn, ki je poslala na razstavo okoli 40 reči. Sportno in telovadno orodje se je kratkoma kasiralo; zakaj, ne vem! V prvem nadstropju je nameščen tako zvani šolski oddelek, kateremu se je posvetilo premalo pažnje. Tu so aranžirali nestrokovnjaki — nepedagogi, ki ne poznajo tehnike naših ženskih ročnih del. Grajati je, da so se nekateri krasni izdelki in pa geneze kratkoma poskrile, da bi vzbudile sigurno dovolj zanimanja zlasti pri trgovcih. Tu je videti tudi slovensko robo, ki precej drugače izgleda, kakor je bilo prvotno določeno. Da se je načrt izpremenil gotovo ni prav. Največja napaka pa je, da se je namestilo v tej sobi, kjer naj bi prevladoval predvsem naše čipke cel kup pisanih blazin in to kar po tleh v velikem polkrogu, pred njimi pa so nastlani šolski zvezki in knjige. Kot «dekor» za sobo služijo ne baš uspele slike nekega beograjskega slikarja in pa 6 fotografij v velikem skupnem okvirju naše Teh. srednje šole.

Preko mosta so prodajalnice. V ličnem paviljončku so naši predmeti na prodaj. Tu prednjačijo predvsem čilimi in razni drugi izdelki. Naše čipke, ki jih proizvaja v domovini svojih 22 do 25.000 čipkaric ne pridejo do veljave, ker niso razstavljene v večji množini in skupno. Velika napaka pri tem je bila, da se niso pritegnili k aranžmaju tudi pedagogi — trgovci, ker svetovne razstave, ki veljajo milijone, ne smejo ostati brez materialnega efekta. To je tudi cilj raznih razstav. Od strani ljubljanskega odbora je bil na merodajno mesto poslan protest radi slovenske sobe. Zahtevalo se je, da se soba preuredi prvotnemu načrtu primerno. Od Slovencev so dosegli častne uspehe arh. prof. R. Kregar gledališka inscenacija, Ženska obrtna šola v Ljubljani, Državni osrednji zavod za žen. domačo obrt in pa Puškarska šola v Kranju.

JESENSKI

Mednarodni velesojm v Pragi

6. do 13. septembra 1925.

Središče srednjeevropske trgovine in industrije

Posebna jugoslovanska razstava

50% znižana vožnja
na čehoslovških in jugosl. železnicah.

25% znižanja na avstr. žel.

Brexplačni vizum
za potovanje na Čehoslovaško.

Pojasnila in legitimacije daje:
Čehoslov. konzulat, Ljubljana
Aloma Company, Ljubljana.

Slovenska soba. Pohištvo je izdelek tvrdke Ahačič. Soba je urejena po načrtu prof. Grebenca. Postelja je pregrnjena z belo posteljnino, nad posteljo je baldahin. Bele čipke dajejo sobi poseben čar lahkote. Okno je zagrnjeno z zavesami slovenskega izdelka. Na tleh so v polkrogu razpostavljene blazine, sredi njih leže publikacije iz grafične stroke. Na steni visi šest slik Ljubljanske Tehnične srednje šole v enem okvirju.

Trg Braslovče — v ospredju hmeljski nasadi.

Savinjsko hmeljarstvo

V seziji.

Slovenci imamo nebroj narodnih pesmic o «sladkem vinu» a ob pivu, ki ga v vročih dneh zelo cenimo tudi pri nas, je usahnil studenec narodne poezije, dasi se v Sloveniji — v Savinjski dolini in okrog Marenberga — prideluje hmelj, ona važna sirovina, brez katere ne bi bilo piva s prijetno grenčim okusom. Pivo je industrijski proizvod brez onega romantičnega nimbja, ki obelčuje vinske trgovce v naših goratih. Le kak priložnostni narodni pesnik se mimogrede spomni na »pir«. Tako sem nekoč našel v idilični kmečki gostilni ob Savinjski dolini, ki je nategoval mehove in pel neko monotono, iz lastnega skomponirano »vižo« na celo vrsto lastne »poguruntanih« kitic, katerih ena se je glasila:

Oj dobr večir!
Mi pijemo kpir
in jemo krempir,
de mejš' bo špetir...

Ta kitica nikakor ni biser narodne poezije, a mi je ostala v spominu zaradi »pira«, ki ga sicer narodna pesem ignorira.

Hmeljska sezija v Savinjski dolini se je začela sredi prošlega tedna z obiranjem goldinga, glavne hmeljske vrste, ki se goji v dolini: obiranje poznega hmelja se vrši kesneje. S hmeljsko sezijo je prišlo v dolino — kakor običajno — živahno vrvenje, malo preseljevanje narodov, kajti iz raznih izvansavinjskih krajev Stajerske prihajajo številne obirke; samo z domačimi močmi ni mogoče opraviti obiranja, ki ga je treba hitro izvršiti, da se ne pokvari hmeljeve kobre (cvetovi). Običaj je star, da izvršujejo to delo z redkimi izjemami le ženske, ki imajo gibčnejše prste kakor moški, kajti se delo nagrajuje po količini obranega blaga. Največ obiralk pride iz Gornje Savinjske doline (Rečica, Ljubno, Frančišek Ksaverij itd.), potem iz St. Andraža, Škal, St. Ilje, Velenja, Pilštana, Podse, Podčetrka, Sevnice, Savskega Brestovca (Rajhenburga).

Po hmeljskih nasadih je prav te dni najživahnejše. Spretne obirake so po prvih dneh že prišle v svoj temp; in sedaj se kosajo, katera ga bo nabirala več škafov dnevno. Skoro ni časa za razgovor, da se ne motijo pri obiranju, ki se sicer opravlja lahko tudi prav udobno, namreč sede. Gospodar in njegovi svojci opravljajo razen ženskih družinskih članov, ki so navadno tudi pri obiranju druga hmeljska dela: podira droge, merijo obrani hmelj, ga odvažajo z nivo domov ter sušijo v posebnih za to zgrajenih sušilnicah. Časi, ko je večina savinjskih hmeljarjev sušila hmelj na solncu, so minili. Le v kakih oddaljenih vasi se kak revnejši gospodar z neznatnimi hmeljskimi nasadi še poslužuje črne solne toplote, ki pa neugodno vpliva na kakovost blaga.

Obseg hmeljskega okrožja in malo zgodovine.

Hmelj se sadi v Savinjski dolini neka od Celja do Mozirja, odasno do Vranskega in v manjši meri v Šaleški dolini, ki je odcepek iz Savinjske doline. Razen tega se na Stajerskem goji še okrog Marenberga. Središče savinjskega hmeljarstva je Zalec, kjer je sedež Hmeljskega društva za Slovenijo z agilnim poslovođjo Petričkom. V Zalcu se nastani tudi največ inozemskih hmeljskih trgovcev in tam sta tržišča Hmeljarna in Vabič, kateri imata vse priprave za stiskanje hmelja, ki se v stiskalnem stanju razpošilja na odjemalce.

Največja hmeljska občina v Savinjski dolini so Braslovče. V tej občini in njeni okolici zraste posebno lep hmelj.

Govoriti se je začel hmelj v Savinjski dolini l. 1856. Prvi ga je sadił oskrbnik graščine Novo Celje pri Petrovčah, Bilger. Ta in nekdanji žalski župana Hausenbichler imata največ zaslug za razširjenje kulture hmelja med kmečkim prebivalstvom. Hausenbichler je vzpodbujal kmete, njihov pridelek kupoval čisto v lastno škodo, samo da je dal ljudem poguma, ter vabil v dolino tuje kupce. Splošno se je po dolini razširila kultura hmelja v letih 1880.—1890.; z njo je nastopilo tudi blagostanje, ki prej v dolini ni bilo znano, kajti savinjska zemlja je za druge pridelke le srednjeprodovna.

Lastno organizacijo so si ustanovili hmeljarji že l. 1890.

Kakovost in količina savinjskega hmelja. Kakovost je pri vsakem blagu glavna stvar. Dobro blago najde hitro kupca. Savinjski hmelj, med nemškimi kupci sloveč kot »der grüne Untersteierer«, je zaan po svoji dobri kakovosti, ki se ob ugodnih letinah zelo približuje kakovosti najboljšemu svetovnemu hmelju, to je žateškemu (Češkoslovaška). Tudi po zunanji obliki je savinjski hmelj podoben žateškemu, radi česar se je zlasti pred vojno mešal s tem slovečim hmeljem ter

se pod žateško marko razpošiljal po širnem svetu.

Zlasti dobro uspeva v Savinjski dolini golding, dočim nasadi poznega hmelja, katerih je že prav malo, pešajo, ker jih napada peronospora. Letos je golding zopet enkrat posebno izvrstne kakovosti in je upati, da bo s precejšnjim uspehom vzdrževal konkurenčni boj na svetovnem trgu. Dobro kakovost savinjskega goldinga priznavajo številne inozemske hmeljske tvrdke.

Celokupaj letošnji pridelek v Savinjski dolini se ceni vnaprej na okrog 14.000 starih centov po 50 kg (12.000 goldinga in 2000 poznega hmelja). V celi Jugoslaviji (Savinjska dolina in Bačka) bo dosegel pridelek po cenitvi mednarodnega hmeljskega kongresa v Münchnu 38.000 starih centov.

V Bački je torej produkcija znatno večja kakor v Sloveniji, vendar pa bač-

Rastlina s koblami (cvetovi) na drogu.

ki hmelj kakovostno zaostaja za savinjskim in marenberškim in je vedno tudi znatno cenejši od savinjskega.

Ob tej priliki naj ponovno omenim, da je v veliko škodo savinjskim hmeljarjem, da na nekaterih zunanjih trgih, predvsem v Zalcu, označujejo ves hmelj jugoslovenskega izvora le pod eno marko, to je jugoslovenski hmelj. Prizadevanje savinjskih hmeljskih činiteljev mora iti za tem, da ne bodo zunan države metali vsega jugoslovenskega hmelja v en koš. Največja domača hmeljska tvrdka Vabič v Zalcu (ustanovljena l. 1882.), ki ima ogromne zasluge za pridobitev novih tržišč savinjskemu hmelju, dosledno loči oboje blago in izvažja savinjski ter drugi slovenski hmelj pod slovensko marko, kar je le pozdravljati. Veliko propagando za savinjski hmelj vrši nadalje Hmeljarna, ki po vzgledu hmeljskih pokrajin oglašuje savinjsko blago v inozemskih hmeljskih listih.

V krogih domačih hmeljskih trgovcev izjavljajo, da bi se mogla propaganda za savinjski hmelj vršiti z dokaj večjim uspehom, če bi obseg savinjskih nasadov bil večji, vsaj tolik kakor pred vojno, češ, da je napačno, ako se v dolini sami propagirajo, naj se v svrhu ugodnejšega razvoja cen nasadi ne razširijo preveč. Gotovo je nespametno, da bi kmetje postavili vse svoje gospodarstvo na hmelj. To bi lahko ugodnobil prizadete, če bi več let zaporedoma bile cene prenizke in bi niti ne krile produkcijskih stroškov, kar se je marsikatero leto zgodilo. Vendar pa je v Savinjski dolini še dovolj prostora, ki se brez opasnosti za kmeta lahko uporabi za hmeljske nasade. Večji pridelek bi pomenil za Savinjsko dolino večji ugled in vidičnejšo vlogo na svetovnem hmeljskem trgu.

Gotovo pa je nesmiselna propaganda, naj se sadi hmelj tudi drugod, kjer bi slabo ali srednje uspeval. Pridelovanje hmelja je drago in kjer se pridelava le slabo blago, se kultura hmelja ne izplača. Tak slab hmelj bi se mogoče enkrat, dvakrat prodal po prav nizkih cenah, nato pa bi ga noben kupec niti ne pogledal več. V naslednjih letih, ko se bodo nasadi po svetu gotovo še močno razširili, bo nastopila huda konkurenca kakovosti in bo šlo v denar le dobro blago. Verjetno je, da bo ob taki konkurenci še mnogo takih pokrajin, kjer sedaj hmelj prilično uspeva, moralo opustiti to kulturo. Savinjska dolina ima pogoje za dobro uspevanje, zato naj se po pameti razširijo nasadi, saj celo v Bački delajo tako, dasi kakovost njihovega hmelja ne dosega savinjskega.

Kupčija, cene in svetovna letina.

Najvažnejše, kar zanima hmeljarje, so seveda cene. Lepo bi bilo, ko bi jih znal kdo prerokovati. Žal, da takih prerokov ni, pač pa se da na podlagi razmerja med svetovnim pridelkom in svetovno potrebo približno sklepati na razvoj cen. Da so taki sklepi sem in tja

gradovi v oblakih, je našim hmeljarjem že precej znano.

Letos so okolnosti za razvoj cen zopet jako ugodne. Po cenitvi mednarodnega hmeljskega kongresa v Münchnu (15. t. m.) bo znašala letošnja svetovna letina okrog 884.000 starih centov, dočim je pridelek v l. 1924, znašal po cenitvi nürnberške tvrdke Barth & Sohn 1.329.400 starih centov. Letošnja letina bo torej za preko 400.000 starih centov manjša od lanske. Nekaj podrobnosti je razvidno iz naslednje tabele (za Avstrijo znaša po gornjih cenitvah lanski pridelek 2400, letošnja cenitev 800 starih centov; v tabelici pa smo vzeli za Avstrijo zaradi lažjega računa le okrogle številke: lanski pridelek 2000, letošnja cenitev 1000 starih centov):

Letina 1924	Cenitev 1925
V tisočih starih centov	
Nemčija	158
Češkoslovaška	194
Jugoslavija	50
Avstrija	2
Madžarska	1
Rumunija	2
Poljska	32
Francija	119
Belgija	42
Anglija	480
Amerika	227
Avstralija	22
Skupno	1329
	884

Pridelek bo po tej cenitvi padel napram lani v vseh hmeljskih deželah. Tako ogromen padec produkcije je že ena okolnost, ki bo ugodno vplivala na razvoj cen. Posebno ugodna za cene pa je cenitev, da letos pridelek hmelja ne bo kril potrebe pivovarjev. Barth & Sohn ceni, da bo znašala letošnja potreba pivovarjev 1.089.450 starih centov, dočim se ceni pridelek kakor omenjeno na 834.000 starih centov; primanjkljaja je torej za nad 200.000. Ako na slepo računamo, da bo polovica tega primanjkljaja pokrita s starimi zalogami, bi še vedno nedostajalo okrog 100.000 starih centov hmelja. Izgledi so zaradi tega, da se bo moglo letos raznežati tudi staro blago po znosljivih cenah in da bo šel v denar po nizkih cenah celo hmelj zelo slabe kakovosti.

Takšni so sedaj računi, ki pa se še lahko nekoliko spremenijo na eno ali drugo stran, kadar bo pridelek obran. To pripominjam zato, da ne bo kdo rekel, da ga je naš list zapeljal, kakor sem že čul od nekaterih hmeljarjev, ki prav po svoje razumejo tržna poročila in razne orožoritve. Pri cenah se mora vedno misliti na to, da nobeno drevo ne zraste do neba. Cene imajo svojo mero in hmeljar ne sme biti do brezmejnosti trmast kakor tudi ne sme siliti kupcu blaga. Kongres v Münchnu priporoča hmeljarjem, da prodajajo svoj pridelek le v posameznih določenih partijsah zaradi tega, da bi ob preobilni ponudbi ne prišlo do takih cen, ki ne bi odgovarjale dejanskemu stanju letine in potrebam pivovarjev.

Kar lahko cene jugoslovenskemu hmelju sploh pokvari, kljub drugim ugodnim okolnostim, je skakanje dinarja. Zato si hmeljar ničesar bolj ne želi kakor stalnost dinarjeve vrednosti in zato po-

Obiranje hmelja.

zdravlja akcijo finančnega ministra, ki hoče stabilizirati dinar. Ali je to spričo danih prilik mogoče in v koliko se bo stabilizacija posrečila, je drugo vprašanje.

Kam se prodaja savinjski hmelj.

Das je savinjsko hmeljsko okrožje med najmanjšimi na svetu, pride vendar savinjski hmelj v najrazličnejše države Evrope in celo v Ameriko. Svoječasno, posebno pred vojno, so pretežno večino kupile žateške tvrdke, ki so ga mešale s tamošnjim hmeljem. Sedaj vzameta največ savinjskega hmelja nürnberški trg (Nemčija), in tudi žateški trg (Češkoslovaška), ki je ostal še nadalje važen činitelj za naše blago. Z obeh trgov gre naše blago po vsem svetu. Večje ali manjše količine se nadalje izvažajo v Francijo, Švico, Italijo, Belgijo.

Veliko zanimanje za savinjski hmelj prikazujejo letos Francozi, ki so zelo zadovoljni s savinjsko kakovostjo. Več francoskih tvrdk iz Pariza, Dijona in drugod se je na naše trgovce obrnilo z vprašanji, koliko bi jim mogli nabaviti blaga. Povpraševanje je nadalje iz Južne Amerike, ki želi blago le v pločevinastih zabojih. Neka nürnberška tvrdka, ki že kakih 30 let kupuje savinjski hmelj, hvali predvsem golding iz občine Braslovče, katerega bi si rada nabavila večje količine.

Važno za razvoj prilik na tržišču je dejstvo, da Anglija zopet dovoljuje uvoz inozemskega hmelja ob sicer malo visoki carini. Angleški konzum pa pride bolj v poštev za baško cenejšo blago, ker Angleži ne gledajo preveč na kakovost. Savinjska boljša kakovost najbrže ne bo prišla do angleških odjemalcev, toda prost uvoz v Anglijo ima za hmeljarstvo pomen v toliko, da se bo s tem povečalo povpraševanje na svetovnem trgu, kar mora le ugodno vplivati na cene.

Nekaj hmelja gre še vedno v Zedinjene države, dasi obstoja tam zabrana produkcije in uživanja alkoholnih pijač. Dokler bo alkoholna prohibicija trajala, ni računati na večji izvoz hmelja v Zedinjene države.

Savinjski pridelek se skoro ves izvozi. Le neznatne količine se prodajo domačemu konzumu, ker se jugoslovenske pivovarne držijo stare tradicije, da morajo pri produkciji piva uporabljati žateško blago. Delniška pivovarna v Laškem je svoečasno že dokazala, da je savinjski hmelj polnovredna sirovina za produkcijo piva. Če podjetje še sedaj, ko je v drugih rokah, uporablja savinjski hmelj, mi ni znano. Z novo carinsko tarifo je sicer povišana uvozna carina na hmelj (maksimalna postavka 90, minimalna 70 Din za 100 kg), vendar to skoro ne bo oviralo uvoza inozemskega hmelja. Nedvomno je naš hmelj premalo zaščiten in se v uvozu draga inozemskega hmelja prav po nepotrebnem bremeni trgovinska bilanca.

Težnje in potrebe hmeljarjev.

Skraino potrebna za savinjske hmeljarje bi bila hmeljska šola, odnosno hmeljski tečaj, kajti kljub precejšnjemu napredku še savinjsko hmeljarstvo močno zaostaja n. pr. za češkoslovaškim. Savinjski hmeljarji plačujejo visoke davke in zato bi morala država ugoditi njihovi potrebi po takšni šoli, ki bi nam vzgojila vzledne hmeljarje. Z zboljšanjem hmeljarstva bi se okrepila tudi davčna moč hmeljarjev. Merodajne činitelje bi moralo voditi pri tem — če že ne idealnejša svrha — vsaj znan hrvatski pregovor, da ne smeš ubiti ovce, ki jo strižeš dvakrat na leto. Nadalje bi bil potreben pri ministrstvu za kmetištvo in vode hmeljski konzulat za vso Jugoslavijo, kakor je bil svoječasno na Dunaju. K drugim potrebam našega hmeljarstva se še ob priliki povrnem.

H koncu naj zopet enkrat naglasim nemanikljivost smisla za organizacijo. Sicer število članov Hmeljskega društva napreduje, vendar še daleko ni doseženo število v onem razmerju, kakor n. pr. pri češkoslovaških in nemških organizacijah. Da močno društvo z zadostnimi gnotnimi sredstvi lahko uspešneje zastopa hmeljske koristi, je jasno.

F. O.

Svetovni alarm!

Vreme

Deževno vreme obeh praznikov, ki je pokvarilo toliko izletov, je bilo omejeno na Alpe in njih bližino; v ostali Evropi je vladalo ta čas po večini lepo solčno vreme. Osobito ugodno vreme je bilo na severozapadu v predelu med Alpami in Irsko, kjer se je bil razvil maksimum visokega zračnega tlaka. Najdalej se je držal dež v naši bližini med Alpami in Adrijom, kjer se je bila razvila mala depresija; razvila se je celo že burja, znanilec bližajočega se jesenskega vremenskega tipa, Nedelja je bila že tipična jesenska nedelja in popoldne je solnce tako slabe volje in brez moči gledalo med razhajajočimi se oblaki, kakor da nima nič več sile nego v oktobru.

Toda visok zračni tlak se je brž premaknil od zapada preko Alp na jugovzhod ter segel tja čez Balkan. Pod njegovim vplivom se je vreme tudi pri nas naglo izboljšalo in dobili smo znova tri lepe solčne dneve. Ali ta čas se je daleč na severu, nad Skandinavijo in Baltičkim morjem razvila velika depresija, ki se je neprestano večala ter se širi-

la ne le jugu, marveč tudi proti zapadu, kar se ne dogaja pogostem. Sredi tedna je njen južni rob segel do naših krajev ter odrinil visok tlak proti jugu; veliki zračni vrtnec je potegnil zopet vlažne in tople zračne plasti od juga proti severu, dočim je od zapada, od Atlantskega oceana semkaj dovajal hladnejšo strujo; na stiku obeh je pričelo znova deževati.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Jutri morda še lepo. Pozneje nesigurno.

× Podgane umorile otroka. V Trebbinu pri Berlinu je pustila mati svojega devetmesečnega otroka v vozičku na vrtu in šla po opravkih. Ko se je čez par ur vrnila na vrt, je slišala dete strašno jokati. Ko ga je dvignila, sta skočila iz vozička dve veliki podgani, ki sta grozno obgrizli nožice in spodnje telo otrokova. Dete je kmalu potem umrlo vsled zadobljenih ran.

× Mravlje prekinile ples. Iz nenavadnega vzroka so morali preteklo nedeljo prekiniti v St. Etienne na Francoskem ples na prostem. Nenadoma je priletel velikanski roj letelih mravelj in se spustil na plesalce. Hipoma so pokrile mravlje v debelih plasteh paviljon za godbo in note godbenikov. Vse je začelo bežati pred temi živalicami. V par minutah ni bilo nikogar več na plesišču. Ples so morali odložiti za nedoločen čas.

Učevohole

če ne verjameš, da eden par nogavic s figom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih! Zato kupite eden par in pre- pričajte se. Dobivate se v prodajalnah. 93-4 IV

Bleščeče belo perilo v omari! Jaz perem samo s Persilom!

Persil samodelujoče pralno sredstvo. Tovarna Viljem Brauns Celje

Spoštovanim gospodinjam naznanjam, da sem otvorila v Sp. Šiški, Frankopanska cesta št. 12

pralnico in likalnico

in se bom potrudila, da bom svojim cenj. klientinjam postregla v polno zadovoljnost. Ker je moja pralnica in likalnica prva in edina v Šiški, nadalje ker sem strokovno izvrstno usposobljena za to delo, sem prepričana, da mi bodo cenj. gospodinje povzile pranje in likanje svojega perila.

Za obilen obisk se priporoča

Marija Bizovičar

pralnica in likalnica

Sp. Šiška, Frankopanska cesta 12.

Naš nad vse ljubljani, predragi soprog, oče, stari oče in stric, gospod

Valentin Benedik

gostilničar, posestnik in trgovec

je danes, ob 8. zvečer po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega blagopokojnika se vrši v ponedeljek, dne 24. avgusta ob 6. pop. iz hiše žalosti.

Svele maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi. Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Strazišču, dne 22. avgusta 1925.

Marija Benedik, roj. Tratnik, soproga
Ivan in Franc. sinova
Pavla Benedik, roj. Žantar, sinaha
Marjan, Vera, Zdravko, Stanja, vnuki
ter vsi ostali sorodniki.

Joseph Delteil:

Petero čutov

Roman.

12

Elie-Elie in Gaspard nadaljujeta izprehod. Mesto se jima v tem vrvežu zdi še lepše. Na križiščih se zbirajo skupine črno in rume-
nokožcev in med njimi švigajo Kitajci in Avstranci in jih podžigajo.
Sleheri pogovor izzvani v vzkluku:

«Smrt Moldeju!»

Huzarji so položaj le še poslabšali. Sovražstvo, ki je poprej telo,
je zdaj vzplamtelo v visokem zublju. V predmestju si dajejo južno-
ameriška taborišča duška v zvoku kitar. Še bolj oddaljene ruske
barake se stresajo v divjanju brezposelnih revolucionarjev.

Gaspard in Elie-Elie korakata vsa zadivljena po odmevajoč ci-
sti, zadevajoč vsak trenutek na bes in upor. Užaloščeno srce debe-
lega Žida in mršavo srce vročkrvnega mladika se naslajata nad
tem ljudskim vrenjem. Njuni duši se podzvestno skladata z dušo
teh razžaljenih mas. Brez besede korakata. Kot dva konvalascenta
korakata, zaprtih oči, posredi med umirjenim svetom v dozdevno
prašumo polno kipečega zdravja, pokraj dreves silnih in močnih
in omočenih s kavčukom, pljuča zdravčim, in s cvetličastim kini-
nom.

VIII.

Pirovanje smrti.

Korakata ranjena in očarana...

Zdaj sta dospela do senegalskih taborišč. Čisto na severu Ber-
gena sta že, na bregu reke Hunssa. Visoki črnci so zbrani okoli
ognja. Večer pirovanja je.

Senegalski so zapustili Niger, Gambijo in Gandamo na svojih
plitvih pirugah. Vkrkali so se v Dakarju, v Freetownu, v Kotonuju
s svojimi ženami na trebuhu in s svežnji pinijolice na hrbtu. Pluli so
preko Gaskonskega zaliva in čez Pas-de-Calais in se izkrcali na
norveški obali.

Medtem so Madžari ostavili bregove Donave pod vodstvom
svojih psov in grofov, še prej pa so v štirih, petih izbranih pogro-
mih masakrirali kakih 100.000 Židov. Madžari so velikodušni in so
oblečeni v kožuhe. Dočim so Ruteni potovali preko Rusije, so se
Ogri odpravili čez pomeranska pesna polja v smeri na Gdansk.
Besarabci so po Donu navzgor dospeli v Sibirijo, deželo svojih
sanj. Srbi so se zbirali v Sarajevu in Gibraltarju, odkoder so veslali
na Spitzberge. Hrvati so se ustavili na Škotskem, Čehi na Gren-
landiji.

(Morda bi bilo umestno pri tej priliki enkrat za vselej poudariti,
da je Vsemirje razsežno in da se pot 500.000 Senegalcev iz Saint-
Louisa do Bergena s Sirijo ne vidi nič bolj težavna in nič daljša
kakor v Bourgesu izprehod iz Saint-Amanda do La Châtra.)

Senegalski so torej zbrani okrog primitivnega ognja in se bašejo
z dobro jedajo. Vsakdanji ljudje, in njihova jed je vsakdanja: pe-

čeni piščanci, jegulje v omaki, kunci v koži. Mračni se že. Skandi-
navsko nebo je polno hladnih zvezd.

Kmalu potegne z morja vetrič. Črn pobič zaplaka. Može se
drug za drugim dvigneti. Ognjenj so s kravjim usnjem, črne noge
jim tiče v rokavicah iz pasje kože. Neka ženska jame peti. In takoj
prinesejo štiri črno drapirane in v usnje oblečene ženske v globo-
kih skledah prešičjega mesa in polnjene govedine.

Pomalem se razvname življenje. Krog pirovalcev okrog ognja
je od trenutka do trenutka širši... S polnimi rokami si maše v usta
snežnobe golobe in škrlatnokrve krače. Njih siluete se jasno
odčitavajo z vijoletnega sroda. Sužnje vale sodce piva, ženske na-
livajo v lesene vrče cele litre smrekovega alkohola.

Zbor črncev zavija na ves glas pivsko popevko. V tem prinesejo
živih kozličkov. Odrasli jih raztrgajo s svojimi nohti in razdele še
žive kose med otroke. Pečene gosi krillijo s perotmi in odletavajo
tleskaje s kljunom. Nabodene gazele beže v smeri proti pustinji.
Okajeni medvedi se pokušljaje zibljejo na kosmatih tacah. Goveda
se kuhajo nad plamenom in tulijo v svoje rogove. Sapica veje nad
gobani, odprtimi žerjavi in nad severnimi jeleni, ki se zibljejo na
ražnjih. Oddaleč vohajo trope psov kri zaklanih žrebcev in lajajo.

Slika okrog ognja se izpremeni. Može pograbiho cela jagnjeta
iz loncev in si jih zatlačijo v usta. Kot ebenovina črni mladiki hla-
stajo gin iz polnih steklenic. Bradati frkovci sesajo z naslado
mleko iz materinih prsi. Nekatere trebušaste ženske polegajo v
porodnih krčih na kosmatih kožah in požirajo kose kameljega
mesa.

Zdaj pripeljejo na dvokolnih vozičkih nenavadnega mesa: be-
dra nilskih konjev, slonova ušesa, pitonove pečenke. 50komolčni
črnci si sestavljajo jedi iz zvezd. Drugi srebajo z ledenih gor, tretji
zopet se naslajajo na kosih, ki so jih iztrgali iz vsemirja. Naenkrat
se gruče zganejo v avstralskem ritmu. Strahotne pošasti izginjajo v
taktu v njihovih žrelih. Kot gore mogočne krače in s slavo pokriti
debelokožci snivajo mirno v neomadeževanem črevesju. In potem
odpro na stečaj vsi črnci, iz Ilorina in iz Likassa, iz Bafulabéja in
iz Timbukta, možje, žene, otroci: vsi skupaj okrog peklenskega
ognja odpro na stečaj svoje gobce in se napajajo iz Mlečne ceste...

Apokaliptična vizija ugasne namah.

Čujejo se le še mogočnejši klici:

«Smrt Moldeju! Smrt Moldeju!»

In Senegalski, zobe počez in počez čez obraz, se podajo na pot.
Kakih dvajset tisoč jih je, oboroženi so s provizornimi sabljami
in z lesenimi puškami. S palci svojih tac se trapijajo po bedrih in
pojejo opičje popevke. Korakajo tovariško, v strnjenih vrstah,
roko v roki. Od somraka so jim goltanci hripavi in uhlji črni.

Kdo je razburkal ta otroška plemena, te nedotaknjene duše?
V zraku visi slutnja machiavelistične zarote. Kateri skrivnostni po-
litik, kateri skrivnostni ljubavnik zlorablja te dobrodušne zamor-
ce? Oni korakajo, kdo jih vodi? Duši doktorja Elie-Elie ne vidi
nihče na dno...

Četa vkoraka v Bergen v taktu kozjih tamburjev. Ustnice Sene-

galcev so debele kot stegna. V prvih redih stopajo otroci, veliki
in oblečeni v medvedje hlače. Zenske pretresajo zrak z glasom in
s kretnjami. Lesene puške so namerjene na luno.

Vprek čez črne ulice vodi črnce pot. Tolpe laponskih psov jih
spremljajo z dvignjenimi repi. Od minute do minute zaori odnekod
klic:

«Smrt Moldeju! Smrt Moldeju!»

Evo, dospeli so na trg pred županstvom, in sredi trga stoji
Mestna hiša. Četa Senegalcev je zdaj nema kot morje polipov. Z
vseh strani, z rokami, z nogami plezajo po stopnicah, se obešajo
za okna. Vsa množica je en sam neizmeren polip.

Par Malinkejcev je razbilo glavna vrata in vdrla v hišo. Njim
za petami se žurijo ostali liki podgane. V počastnih vestibulih, v
temačnih hodnikih mrgole mirijade rdečkastih oči. Vse zdrvi v nad-
stropje. V temi se bore za nevidni plen.

Pred Eleonorinim laboratorijem gruča omahne. To je tisti veliki
trenutek, ko se volja in vest borita za nadvlado. Tako vihti vedno
krepost, sramežljivost, modrost svojo belo utapljačo se roko,
kadar se pogreza v globino.

In nakrat se kopa mesa upre v slabotna vrata, sunek neizmeren
in lagoten kot sleherni dogodek v naravi. Vrata se podajo, cela
hkrati. Sveča razsvetljuje laboratorij. Kipeče kulture bakterij se
svetlikajo kakor zvezdice v svojih bokalih. Stekleni instrumenti
kot da so kos nebesne mehanike. Formula firmamenta diha bac-
lom življenje.

In tam, v kotu, Eleonora in Molde. Oba sedita na enem nasla-
njaču in njena glava pije iz njegovih ramen. Nekdo otvori oboja
okna. Hladen zrak zavalovi v sobo in vzburka pokojno tišino.
Skrivnostni mehanizmi, vrvenje mikrob, gibala ljubezni razpadejo
v plaču. Tudi lep stroj se ustavi v najboljši tovarni. Najstabil-
nejše letalo se razbije na tleh.

Senegalski napolnijo sobo z divjim kaosom. Zamorke z usli
kot kloake zaplešejo na tleh, ki se namah izpremene v blato in
gnoj. Nekdo pogoltno fijojo ciancinikove kisline, drugi se zado-
volji z akonitom. Ta debelomesna bitja se ob pogledu na ljubezen
zareže na stečaj. Krilé se zgnejo okrog Moldeja in njihove kretnje
so kot giljotine.

Polnaga sredi svojih las potegne Eleonora Moldeja v svoje roke.

Tedaj se približa črncek dvanajstleten. Zelenook je in v rokah
ima velik predpasnik. Majhni njegov potlačeni nos se razteza čez
celo lice. Iz njegovih lepih kodrastih las veje črna muzika. Približa
se, in s kretajo, polno prelesti, ognje Eleonoro v svoj predpasnik.

Črnci planejo in iztrgajo Moldeja. Potegnejo ga seboj čez ves
laboratorij. Izpraskajo mu oči, lica, prsa in trebuh. Orožja vseh
vrst strle iz njegovega norveškega telesa. Brez glasu, brez kretnje
se poslavlja Molde s sveta posred fantazmagorije, hladne in sveže.
Brezpomembni črncev-velikan ga zgrabi za noge in ga zavijti skozi
okno...

Spodaj prežita Elie-Elie in Gaspard, vse utrpla od mraza, kdaj
bo padlo mrtvo truplo na tla...

URADNICA

prvovrstna moč, strojepiska, zmožna poleg slovenščine perfektno
nemščine, slovenske in nemške stenografske ter po možnosti srbo-
hrvaščine se sprejme za Ljubljano. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod značko „Industrija“. 4443a

Erman & Arhar

mizarstvo in
zaloga pohištvaŠt. Vid nad
Ljubljano 4.

Ob priliki velesejma oglejte
si tudi naše izdelke!

Lično, solidno delo! — Zahtevajte cenik! — Konkurenčne cene!

Elektrotehnične tvornice ŠKODOVIH ZAVODOV v Plzni

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova ul.
št. 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo:

najsolidnejše in najcenejše elektro-mo-
torje, turbogeneratorje in vse ostale
električne stroje.

Grade:

električne centrale, električne železnice,
cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd.

Obratujte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani.
Poset inženirja je brezplačno na razpolago.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube, ki nas je doletela dne
18. avgusta, ko nam je nemila smrt ugrabila našo iskreno
ljubljenega soproga in mater, gospo

Pezdirc Nežo

se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so blago-
pokojno sprejeli na njeni zadnji poti. Iskrena hvala doma-
čemu gasilnemu društvu, šolskemu upraviteljstvu in ča-
stisti gg. duhovščini, kakor tudi vsem, ki so nam tekom bo-
lezni in ob smrti naše drage pokojnice izrazili sočutje
in sožalje.

Vsem tisočera hvala!

Gradac, 20. avgusta 1925.

Pezdirc Anton

žaljujoči soprog in otroci.

4469

Katinka Kvarčič

večletna šolska babica

pri prof. Valentu in prof. Zalokarju

so je nastanila v

Pražakovi ulici 3., I.
in se priporoča. 4441-a

Prodamo

radi nakupa večjega stroja dobro ohranjen no

lokomobilo
4446a

trdke R. Wolf, Magdeburg - Buckau, 15-18 HP.
Cena nizka. Lokomobila se lahko v obratu ogleda
pri trdki Jos. Schumi nast. D. & E. Riber.
tovarna bonbonov Ltd., Ljubljana, Gradišče 9.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu si usojam tem
potom sporočiti, da sem prevzela
staroznano gostilno „Metliško
vino“ na Bregu št. 8, ter zasi-
guram cenj. goste, da bodo z dobrom
kapljico in finim prigrizkom najboljše
postreženi.

Sprejemam tudi abonente na kosilo
in večerjo.

Francka Hostnik.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Novo otvorena prodajalna

Ljubljanske mestne elektrarne na Mestnem trgu poleg magistrata

je bogato založena z vsakovrstnimi elek-
tričnimi svetilkami, lestenci, kuhalniki,
vodogrelci, likalniki in drugim elektro-
tehničnim materijalom.

Vse vrste žarnice za razne napetosti vedno
na razpolago.

Sprejemajo se v to stroko spadajoče in-
stalacije in popravila.

NARODNA TISKARNA

IZVRŠITE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽI-
NI IN SICER URAĐNE TISKOVINE - CENIKE
KUVERTE RAČUNE - HRANILNE IN ZADRUŽ-
NE KNJIZICE POROČNA NAZNAVNA VABI-
LA CIRKULARJE VSTOPNICE ETIKETE - MR-
TVAŠKA NAZNAVNA - LAVITKE - ČASOPISE
IN VSA TISKARSKO-STROKO SPADAJOČA
DELA OKUSNO IN CENI 1/1 NAROČILA
SPREJEMA TUDI NARODNA KNJIGARNA
PREŠERNOVA ULICA ŠTEVILKA 7
TELEFON 357 304

LJUBLJANA - KNAFLJEVA UL. 5

Zelo ugodno se prodaja

kompletno posestvo

obstoječe iz stanovanjskega in gospodarskega posloplja. Povsod električna
razsvetljava, mlin in mlatilnica na električni pogon, velik sadonosnik, 20
oralov njiv in travnikov, 4 orle lepega gozda, vse najlepše lege in zelo
rodovitno. Posloplje stoji v mestu Slovenjgradu na lepem prostoru in je
pripravno za tovarno ali druga podjetja. Več potom upravnitva „Jutra“.

Trgovsko posredništvo

Mart. Dav. Benzia, Split

se stavlja na razpoložanje gosp. trgovcem pri na-
kupu in ekspediciji dalmatinskih pridelkov, kakor:
vina, žganja, olja, mandolinov, smokev, višnji, slanih
rib, buhača i. t. d. — Pojasnila o vrsti, količini
in ceni nudi brezpogojno z obratno pošto. 4307-a

Svetovno znani

1. Portland cement

znan pred vojno na svetovnem trgu pod

imenom „Lengenfelder cement“

MOJSTRANA - DOVJE

ANALIZA

tu- in in inozemskih uradnih preiskuševališč
je ugotovilo, da spada med najboljše vrste
cementa v državi. Konkurenčne cene.

Naročila sprejema in daje informacije:

Prodajni urad

„Portland cementa Mojstrana“

LJUBLJANA, Jadranska Podunavska banka.

ZAHVALA.

Za mnogostransko sožalje, izraženo nam
povodom smrti naše nepozabne matere, gospe

Fani Biber roj. Gusl

vdove po carinskem nadzorniku

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje
ter za mnogoštevilno častno spremljevanje na njeni
zadnji poti izrekamo tem polom vsem našo pri-
srčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1925.

Žaljujoči ostali.

Večja prazna soba
najraje pri gospodaru, se
v. Naslov pove uprava
«Jutra».

Dve dijakinji
sprejmeta v uradni družini
na stalno stanovanje in v
dobro oskrbo, po zmerjeni
ceni, v bližini učiteljskega
naslova pove uprava «Jutra».

Predplačilo
sudi na 1 ali 2 sobi in
kuhinjo. Ponudbe na upr.
«Jutra» pod št. 1. 3.

Dva dijaka
se sprejmeta v popolno
oskrbo. Strogo nadzorstvo.
Ponudbe na upravo «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Dijakinjo
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Soba
prazna ali opremljena, tuji
gospod, ki se sprejmeta v
stanovanje na upravo «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Soba
oddam v novi hiši za 200
Din. Naslov pove uprava
«Jutra».

Dva mlajša dijaka
se sprejmeta na hranu in
stanovanje. Klavir na raz-
pologo. Cena 700 Din. —
Naslov pove uprava «Jutra».

Prazno sobo
blijajo uradni ali septem-
brom ali oktobrom. — Po-
nude na upravo «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Dve dijakinji
se sprejmeta na stanovanje
in hranu v vili poleg brca
Klavir na razpologo. Zgla-
siti se v Knafljevi ulici 15.

Prazno sobo
blijajo uradni ali septem-
brom ali oktobrom. — Po-
nude na upravo «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Dijak
boljše rodbine, vsehobse-
ne svetlo sobico z vso
oskrbo. Ponudbe pod št. 1000
«Jutra».

Soba
snažno, prazno ali opreml-
jeno, s posebnim vzhodom
lize trgovca — najraje na
Zaloški cesti. Vodmatu ali
Zeleni jami. Na željo plača-
več mesecev naprej. Naslov
pove uprava «Jutra».

V Kraju
200 samostojen gospod s
1. septembrom opremljeno
mesečno sobo. — Ponudbe
pod «Septembra» na upravo
«Jutra».

Tri dijake
blijajo sobi se sprejmeta na
stanovanje in hranu. Cena
mesečno 500 Din. Naslov v
upravi «Jutra».

Lepa opremljena soba
s posebnim vzhodom in elek-
triko se odda solistnemu
gospodu s 1. septembrom.
Naslov pove uprava «Jutra».

Dve sobi
opremljeni ali prazni z
uporabo študentske se odda
mimi strani brez otrok.
Plaša se za 1 leto naprej.
Naslov pove uprava «Jutra».

Stanovanje
v Ljubljani oddam istemu.
ki mi posodi 19—20.000 Din
za daljše dobo. Ponudbe
na upr. «Jutra» pod št. 1000
«Stanovanje 1000». 20082

3—4 dijake
malajke sprejmeta v lastni
hiši na hranu in stanovanje
— Hrana, topla, soba, kuh-
nja, elektrika, cena zmerna, —
Naslov pove uprava «Jutra».

15.000 Din posodim
sistem, ki mi more dati
manjšo stanovanje. — Po-
nude pod «Mina stranica»
na upr. «Jutra».

Dijaki
se sprejmeta v lepo zračno
stanovanje in dobro domo-
vo hranu. Naslov v upravi
«Jutra».

Dva dijaka
alih razredov srednjih kol
se sprejmeta na hranu in
stanovanje. M. Bernik, tr-
govca, Ljubljana, Sv. Tro-
janska ulica 1. 20071

Stanovanje
v novi vili, 3 sobe s pri-
ključniki in vrtom oddam
začetkom septembra. — Po-
nude pod «2000» na upr.
«Jutra».

4 dijake
se sprejmeta v srednji mesta
na hranu in stanovanje.
Naslov pove uprava «Jutra».

Stanovanje
se sprejmeta v posebnim
vzhodom, pripravo, čeprav
podstrebno, lize solisten
gospod, ki se odda dan od-
no. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Soba
po možnosti s posebnim
vzhodom, pripravo, čeprav
podstrebno, lize solisten
gospod, ki se odda dan od-
no. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Kdo bi posodil
30.000—50.000 Din. Industri-
je, dobil stalno in
primerno službo. Ponudbe
pod «Kdo bi posodil» na upr.
«Jutra».

Mlad trgovec
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Dijakinja
se sprejmeta na hranu in sta-
novanje. Elektrika raz-
svetljava, lepa soba, strogo
nadzorstvo. Cena 700 Din.
Naslov pove uprava «Jutra».

Mlad zakonski par
lize majno stanovanje v
predmestju ali na delu.
Zame tudi majhno hišico
v najem. Naslov v upravi
«Jutra».

Opremljena soba
se odda odda. Naslov v
upravi «Jutra».

Državni uradnik
samski, srednjih let, dobro
situiran, lize lepe opreml-
jeno sobo pri samostojni
druzi. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Dva boljša gospoda
se sprejmeta v vso opreml-
jeno, lize majno stanovanje
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Soba
v Mariboru s posebnim
vzhodom in elektriko raz-
svetljava, event. z hranu.
lize s 1. septembrom boljši
gospod. Ponudbe na upr.
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Dva gospoda
se sprejmeta s 1. septem-
brom na hranu in stanova-
nje v Sp. Šiški, Frankopar-
ska ulica 29/1.

2 dijaka ali dijakinji
se sprejmeta na stanovanje
in dobro hranu. Naslov v
upravi «Jutra».

Trg. zastopnik
večinoma solisten, lize v
srednji mesta postojno le-
po sobico. Ponudbe na
upr. «Jutra» pod št. 1000
«J. G.».

Soba
prazna ali opremljena lize
mlajša vsojenska proti na-
gradi. Ponudbe pod št. 1000
«Jutra».

2 dijaka (inje)
sprejmeta boljša rodbina v
vso opremljeno. Posebna soba,
elektrika razsvetljava in
klavir. Ponek in konverza-
cija v nemščini. Naslov v
upravi «Jutra».

Dijak
prebivalec srednjih kol, se
sprejmeta v vso in dobro
oskrbo v srednji mesta.
Naslov pove uprava «Jutra».

Prazno sobico
elegančno, v srednji Ljub-
ljani, oddam. — Trgovci.
Sodna ulica 5. 20073

Veliko sobo
elegančno, prazno 7 krat 9
metrov, z elektr. lučjo, od-
da za dva zakonska v sre-
dini Ljubljane. Prihlev.
Sodna ulica 5. 20070

Soba
lepo opremljena, s elek-
trično razsvetljavo, s po-
sebnim vzhodom, lize sa-
mostojen gospod. Ponudbe
na upr. «Jutra» pod «Ca-
ritica».

Kdo bi posodil
prični vdevici 120.000 Din.
ki ima dobro obrt v Ljub-
ljani, za nakup hiše kateri
bi rabila za svojo obrt. —
Plašna pod št. 1000 700 Din.
Naslov pove uprava «Jutra».

Gospoda — samca
s kapitalom 50—80.000 Din
lize za pisarno industrijsko
podjetje na Gorenjskem
— odda stroke v državi.
Služba stalna, nastop ta-
koj. Ponudbe pod št. 1000
«Zmožen 997» na upravo
«Jutra».

Dobro eksistenco
4000 klor lahke z loži
10.000 Din. Součelna ali
služba. Event. stanovanje.
Dopise pod «Takoj 50.000»
na upravo «Jutra».

Družabnik
se lize v vso povečanje
trgovine. Ponudbe s sa-
mojstvom kapitala pod št. 1000
«Podjetnost 10.000» na upr.
«Jutra».

7000 Din posojila
se lize proti 14 odst.
in kletju. Ponudbe pod
«Kritje» na upr. «Jutra».

Kdo posodi
30.000—50.000 Din. Industri-
je, dobil stalno in
primerno službo. Ponudbe
pod «Kdo bi posodil» na upr.
«Jutra».

Mlad trgovec
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kdo bi posodil
30.000—50.000 Din. Industri-
je, dobil stalno in
primerno službo. Ponudbe
pod «Kdo bi posodil» na upr.
«Jutra».

Mlad trgovec
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Gospod — vdovec
dobro situiran podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Idejno družico
resnih razredov, vedro, do-
bro, izobraženo, duševno,
zdravo, hihko in lepore-
stano, najraje muzikalno,
lize mlajša, 30 let
star, bolje situiran in v
dobri poziciji. Dopise, tuji
povodim oddaji na upr.
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Gospod
30 let star, dobro situiran,
lize gospod veselje zna-
ja in prijetne znanosti
za skupne izide, oblike,
zabave, kine in. Dopolni-
slike in natančnim nasle-
vom na upravo «Jutra»
pod «Bon am».

Rob!
Drigol svoje pismo pod
Tvojo šifro glavna polita
«Poštno ležbe». — Nujno!
«Poštno ležbe».

Mož
50 let star, s imetjem Din
25.000, želi znanja z vdo-
vo ali samico staro od 40
do 50 let na delu s pri-
merim posestvom, najraje
s trgovino, v svojo željo
Dopise na upr. «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Psa
do enega leta starega, do-
brga osebnega spremlje-
valca in čuvaja, se kupi.
Naslov v upr. «Jutra».

Stenice!
Obt. konc. zavod za po-
konkaviranje mrisa sporoča,
da je dosegel prvotno
sredstvo proti stenam. —
«Pana», Ljubljana, Poljan-
ska cesta 12. 19117

Novorojenčka
starega 3½ mesece, zdrave-
ga fantka, se odda v
vestno oskrbo samo zane-
sljivi osebi proti dobremu
honorariju. Cenj. ponudbe
pod «Vestna oskrba 979»
na upravo «Jutra» do 25.
t. m. 20143

Pavilione
na velesajmu sprejme v
dekoraciji Rud. Sever,
Gospodarska 6 (v hiši me-
sarja Slamiča). 19021

Kateri trgovec
z lesoom bi hotel oddati
raznovrsten les v komisijeto
prolajo na drobnino. Imam
lastno skladišče v Ljub-
ljani. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Znana oseba
ki je v petek zjutraj po-
brala mojo tula-zrebrno za-
rešno uro se poziva, da jo
takoj odda v upr. «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Cenj. občinstvu
se priporoča gostilna «pri
Novaku» v Sp. Šiški. Za
dobro kapljico in jed je
prekbrljeno. — Za obilen
obisk se priporoča Novak.
20089

Majhen otrok
se vzame v dobro oskrbo.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kateri družina
sprejme v oskrbo čez dan
11letno učenko proti me-
sečni nagradi. Cenjene po-
nude na naslov: Fandino
— Dunajska cesta 1a/IV. 20520

Dete
se sprejme v dobro oskrbo
po polni majhni družini.
Cena po dogovoru. Naslov
v upr. «Jutra».

Novi vzorci
za moderniziranje filastih
in lortzastih klobukov so
dost. Postrebe totna in
niska cena. Vljudo se pri-
poroča J. Steuberger-Reš,
Dunajska cesta 9. 20486

Agenturo
in komisijo za kamniški
olraj sprejmeta. Naslov v
upravi «Jutra».

Dražba košnje
otave, več manjših parcel,
skupaj približno 6 orodov
pri graščini «Bekale», se
vrši v nedeljo 23. avgusta.
Zbor ob 11. uri pri elek-
trarni na Dobrovi. 19103

Klavin
črn, jako dobro ohranjen.
se zelo ceno proda na
Karlovski cesti 20. 20276

Lep gramofon
s 51 ploščami in dva lja
prela Hren, Stepanja vas
pri Ljubljani. 20088

Krasen pianino
violet, se poceni proda.
Naslov pove uprava «Jutra».

Harmonika
skoro nova. Mirivrtina, se
proda za 2000 Din. Naslov
v upr. «Jutra».

J. Stjepušin
Sisak
priporoča
boljše tam-
burice, stru-
ne, partitu-
re, sole in
ostale po-
strebne za
vsa glas-
bila
Ciklovski
Puritič
Cemil
Franko.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Živali
Ušel je pes
dobremu, ki sliši na ime
«Tob». Najdiš svoj naslov na
zavarovalnici «Penke» v
Ljubljani.

Lovskega psa
pripravnega tudi za poljski
lov, zelo dobro čuvaja,
proda gospodar Fiser, Ra-
dovičeva.

Dve kozi
švicarske pasme, dobri mle-
karji se valed pomanjka-
nja prostora ugodno proda
na Gorenjskem. Naslov v
upravi «Jutra».

Kobilu
sposebno za jelo in lahke
vojnje proda Makso Sever.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
20417

Mlada psica
španjolske pasme se je ka-
teka. — Naslov v upravi
«Jutra».

Kanarčki
se prodajo na Vici št. 81.
20076

Kanarčki
«Havard-dollers» par 160
Din, papagaji «Wellensit-
tich» par 150 Din se pro-
dajo. Ponudbe pod št. 1000
«Izredna prilika 10.000» na
upravo «Jutra».

Psa
do enega leta starega, do-
brga osebnega spremlje-
valca in čuvaja, se kupi.
Naslov v upr. «Jutra».

Razno
Obt. konc. zavod za po-
konkaviranje mrisa sporoča,
da je dosegel prvotno
sredstvo proti stenam. —
«Pana», Ljubljana, Poljan-
ska cesta 12. 19117

Novorojenčka
starega 3½ mesece, zdrave-
ga fantka, se odda v
vestno oskrbo samo zane-
sljivi osebi proti dobremu
honorariju. Cenj. ponudbe
pod «Vestna oskrba 979»
na upravo «Jutra» do 25.
t. m. 20143

Pavilione
na velesajmu sprejme v
dekoraciji Rud. Sever,
Gospodarska 6 (v hiši me-
sarja Slamiča). 19021

Kateri trgovec
z lesoom bi hotel oddati
raznovrsten les v komisijeto
prolajo na drobnino. Imam
lastno skladišče v Ljub-
ljani. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod št. 1000 700 Din.

Znana oseba
ki je v petek zjutraj po-
brala mojo tula-zrebrno za-
rešno uro se poziva, da jo
takoj odda v upr. «Jutra»
pod št. 1000 700 Din.

Cenj. občinstvu
se priporoča gostilna «pri
Novaku» v Sp. Šiški. Za
dobro kapljico in jed je
prekbrljeno. — Za obilen
obisk se priporoča Novak.
20089

Majhen otrok
se vzame v dobro oskrbo.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kateri družina
sprejme v oskrbo čez dan
11letno učenko proti me-
sečni nagradi. Cenjene po-
nude na naslov: Fandino
— Dunajska cesta 1a/IV. 20520

Dete
se sprejme v dobro oskrbo
po polni majhni družini.
Cena po dogovoru. Naslov
v upr. «Jutra».

Novi vzorci
za moderniziranje filastih
in lortzastih klobukov so
dost. Postrebe totna in
niska cena. Vljudo se pri-
poroča J. Steuberger-Reš,
Dunajska cesta 9. 20486

Agenturo
in komisijo za kamniški
olraj sprejmeta. Naslov v
upravi «Jutra».

Dražba košnje
otave, več manjših parcel,
skupaj približno 6 orodov
pri graščini «Bekale», se
vrši v nedeljo 23. avgusta.
Zbor ob 11. uri pri elek-
trarni na Dobrovi. 19103

Klavin
črn, jako dobro ohranjen.
se zelo ceno proda na
Karlovski cesti 20. 20276

Lep gramofon
s 51 ploščami in dva lja
prela Hren, Stepanja vas
pri Ljubljani. 20088

Krasen pianino
violet, se poceni proda.
Naslov pove uprava «Jutra».

Harmonika
skoro nova. Mirivrtina, se
proda za 2000 Din. Naslov
v upr. «Jutra».

J. Stjepušin
Sisak
priporoča
boljše tam-
burice, stru-
ne, partitu-
re, sole in
ostale po-
strebne za
vsa glas-
bila
Ciklovski
Puritič
Cemil
Franko.

Kateri cenilci
dobro situirani podjetnik.
blijajo razredov sprejme sa-
mostojno v sobi na hranu
in stanovanje na Trški
cesti 11/12, desno.

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Kdo
bi me v naročju silal,
sladke sanje septel.
Naslov pove uprava «Jutra».

Pozor, trgovci!
Orešičarna «Palma» v Pod-
betniku (lastnik Fran Stres)
razstavi v paviljonu št. 37
E 37 na velesajmu svoje
krasne izdelke kakor:
umetne cvetlice, cvetlične
listje, vence za novesto,
nagrobne vence, rožne kope-
ke, ručice ter sploh vse v
to stroko spadajoče pre-
metne predmete. Trgovci do-
bi 10—25% popusta. Ceniki na
sejlo. Trgovci, podpirajte
domačo industrijo. 20490

Rejenčka
zdravega in samo iz boljše
hiše prevzame v popolno
zanesljivo in vestno oskrbo
vsova z lastnim stanova-
njem in velikim veseljem
do otrok. Cenjene ponudbe
pod «Rejenček» na upravo
«Jutra».

Kranjske klobase
najboljše, se dole v
restoraciji na kolodvoru
Grosuplje.

100 miz
ki se nahajajo na velesajmu
oddaja na posodo Zima.
Mestni trg 25. 20083

Reumatiki
(Reuma, Ischias). Na stoti-
se bolnikov, ki niso mogli
posetiti priznanega kopalniš-
čarja, je odpravila s po-
močjo originalnega plety-
naskeraga olja. — Narodna
sprejema poslovna Plety-
an, Zagreb, Akademski trg
1/II. 15. 20481

100 miz
ki se nahajajo na velesajmu
oddaja na posodo Zima.
Mestni trg 25. 20083